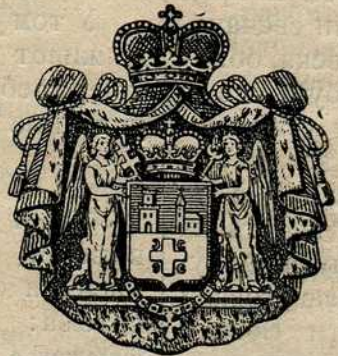

СРПСКИ СИОН

Год. IX.

Број 33.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:
Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:
Протопрезвитер Јован Јерemiћ.

У Ср. Карловцима у недељу 15. августа 1899.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

По овлаштењу Његове Светости, православнога Архиепископа Карловачког, Митрополита и Патријарха српског, преузвишенога господина Георгија Бранковића, благоизволео је Његово Високопресвештенство господин епископ Бачки Митрофан Шевић рукоположити свршенога богослова Милорада Мијатовића 6. августа о. г. за ђакона, а 8. августа за презвитера.

Решењем Архиепископске Конзисторије у Карловцу постављен је свршени богослов Милорад Мијатовић администратором парохије у Негославци.

Решењем Архиепископске Конзисторије у Карловцима премештени су јеромонаси Мина Нешић из манастира Врдника у Бешеново, Георгије Бугарски из манастира Раковца у Врдник; Василијан Поповић из манастира Велике Ремете у Гргетег, Гедеон Томашевић из манастира Шишатовца у Хоново, а Герасим Чобановић из манастира Хопова у Шишатовац.

Ad. M. 196.
сви. 23 ex 1899.

ПРАВИЛА ЗА МОНАХЕ православне српске митрополије карловачке.

Предговор.

Кратка су и варљива уживања, што их даје срцу нашем свег овај у насладама својима, које нам понајвише сметају на путу нашем у царство небесно; а на против вечна су и стална она уживања што их добива душа наша с Неба у благослову Божјем, који нам помаже на путу нашем у царство небесно. **Сѣлайъ въ плоть свою ѿ плоти пожнетъ истлѣнїе; а сѣлайъ въ дѣхъ ѿ дѣха пожнетъ животъ вѣчный.** (Гал. VI. 8.). Држати се свагда у животу својем пута, што води к Небу и Богу, дужност је свакога Хришћанина, јер је сваки на крштењу својем обећао, да ће се угледати у животу свом и смрти, у живот и у смрт Христову, да тако узмогне са Христом и ускрснути. **Иже во**

сообразни вѣхомъ подобію смерти егѡ, то и воскресеніа вѣдемъ. (Рим. VI. 5.) Но пазити, да у животу не скрену с пута, што води у живот вечни, дужни су нарочито монаси; јер се они затекли у том и пред Богом и пред Црквом и обећали свечано, да ће свући са себе старога човека, обновити се духом ума свог и обући се у човека новога, саздана по Богу у правди и у светињи истине. (Рим. IV. 22. 24.) А што обећа, дужан је и да држи; јер не држати, грех је велики, који као такав повлачи за собом смрт времену и вечну.

Да би дакле они, који се заветовали животом својим, да ће угодити Богу и бити и другима за пример богоугоднога и добродетелнога живота, могли што лакше одржати обећање своје и са чувати чистоту срца и светињу душе своје, сакупљени овде у Срем. Карловцима у св. Синоду архијерејском Патријарх и Епископи православне српске митрополије карловачке судили су, да изложе у кратко на основу установа св. апостола и отаца, односећа се на нравствено предање црквено, *Правила*, по којима су дужни да живе монаси, и буду гласни будилник свести, јасни светилник добродетелна живота и убави расадник маслина мисленога раја цркве Христове. Јер вели преподобни Јеврем Сирски, да је готова пропаст тамо, где се живи без правила, а Премудри каже: „Иже несть оуправленіа, падаютъ аки листвіе, спасеніе же есть ко мнѡзѣ совѣтѣ“. (Прич. 11. 14.).

Прописујући с тога *Правила* ова за све монахе, који се налазе по манастирима Митрополије Наше, молимо Бога, да пошаље на све богату Благодат своју, да помоћу њеном узмогне сваки потчинити свом духу срце своје, усавршити се у љубави према Богу и ближњему и тако постићи јединство с Богом и бити учесником царства небеснога.

ПРАВИЛА ЗА МОНАХЕ.

I. О заветима.

1.

Заветом послушности, чистоте и сиромаштва обвезују се монаси, да ће живот

свој посветити Богу и узнастојавати, да се усаврше што више духом и дођу до мира и блаженства душевнога.

2.

У том је монасима путевођа св. Писмо и живот и наука угодника Божјих, на које треба да се угледају, у животу и у делима својима сви монаси.

3.

Завет послушности и одрицања своје воље и свога мудровања полажу монаси на основу оних речи Христа Спаситеља: *Ище кто хощетъ по мнѣ ити, да отвержетъ себе и возметъ крестъ свой и по мнѣ грядетъ.* (Мат. XVI. 24.) Јер, који није кадар победити себе, тај није кадар ни умирити себе, ни имати у себи правог блаженства, а по том ни праве смирености, која даје сваком монаху праву вредност и код Бога и код људи.

4.

Завет чистоте полажу монаси према онима речима Христовима: *Могій вѣкстити, да вѣкститъ.* (Мат. XIX. 12.), а и речима апостола Павла: „*Нешженнвыиса печетса в Господнихъ, какв оугодити Господеви.*“ (1. Кор. VII. 32.)

Јер, који није кадар затрти сваку клицу грешних жеља тела свога, тај није кадар свом душом својом послужити Господу свом.

5.

Завет сиромаштва полажу монаси према онима речима Христа Спаситеља: „*Ище хощеши совершенъ быти, иди продаждь имѣніе твое и даждь нищымъ и имѣти имаеши сокровище на небеси, и гряди въз слѣдъ мене.*“ (Мат. XIX. 21.) Јер онај, чије је срце ма најмање привезано за ову земљу, тај се осврће на њу и не може право к небу и Богу.

6.

Ти завети тврди су стубови, на којима диже сваки монах тврдо здање свога мира и покоја, овога и онога света, јер чим се више одриче своје воље и лакше напушта своје жеље и лишава

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

себе, душе своје ради, тим сигурније иде к Богу и долази до праве среће и блаженства.

II. О искушенику.

7.

Пре него што ступи у чин монашки, мора сваки издржати искушење, да се види: да ли ће кадар бити испунити све оно, што се иште од њега као будућега монаха.

8.

Искушеник, који је свршио само четврти разред основне школе, а поред тога је вичан правилу и пјенију црквеном, и ако је могуће вичан још и којем занату, кад наврши двадесету годину узраста, може примити само чин „*вз ѿдѣлнѣ расы и камілакуи*“ и постаје прост монах, који ће вршити дужности певца, црквењака, трапезара, кључара, гостилника, вратара и т. д., а који жели получити виши степен свештенства (јерођакона и јеромонаха) мора имати већу и бољу спрему, коју ће у учевном заводу монашком добијати. Нико не може положити монашке обете пре навршене двадесет четврте године узраста.

9.

Сваком искушенику одређује настојатељ једнога између старије браће за духовнога оца, који има учити и руководити духовнога сина свога у свему, што је монаху потребно да зна и ради, а уједно има духовни отац и давати од времена на време настојатељу тачно и савесно извешће о животу и напретку очинској бризи и пажњи његовој поверенога искушеника, а у своје време препоручити га настојатељу ради примања у монашки чин.

10.

Искушеника прима у манастир настојатељ, а у чин и за брата прима га сабор братски.

11.

Као што онај, који долази у болницу,

да лечи тело своје, мора да напусти вољу своју и у свему да се покорава одредбама лечниковим, исто тако и онај, који ступа у манастир мора да закопа под прагом манастирским своју вољу и да се подвизава и ради, не како би хтео он, него како му прописују то правила или одреди настојатељ.

III. О монасима.

12.

Монах може бити само онај искушеник, који је одређено му искушење издржао и којег је сабор братски закључио, а епископ дијецезан одобрио и потврдио.

13.

Братство не може примити за монахе њих више, него што је браће потребно за службу манастирску и него што може манастир издржати приходима својим.

Ну исто тако не сме ни братство допустити, да дође до тога, да у манастиру нема браће онолико, колико је потребно, да манастирско братство може вршити тачно и савесно дужности своје. За то се мора настојатељ заједно са братством старати увек око тога, да манастир никада није без довољнога и доброга подмладка.

14.

Монах треба после положена обета још боље да искуси себе и да буде искушен, да ли ће кадар бити одрећи се себе, узети крст на се и поћи за Христом у пустињу и издржати свако искушење, поћи на Јордан и испунити сваку правду, па поћи, ако буде потребно и на саму Голготу ради свога Ускрса и ближњих својих. И ако види, да није кадар свуда туда поћи за Христом, а он нека и не ступа у јеромонахе, да место венца победе не добије вериге ропства временога и вечнога.

За то ће сваки остати монахом најмање једну годину дана, осим ако не би на образложену молбу настојатеља и братства, епископ дијецезан иначе расположио.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

15.

Монах док није потпуно вешт пјенију и правилу црквеном и свима дужностима будуће веће службе своје и док о том не положи испит пред комисијом на то епископом дијецезаном одређеном, не може бити рукоположен за ђакона ни презвитера. Ослобођени су тога испита они, који су свршили богословију или монашку школу.

IV. О међусобној пажњи.

16.

Монаси као браћа дужни су, да се међусобно поштују, пазе и потпомажу.

17.

Млађа браћа дужна су, да старију браћу своју слушају и сваку им част одају и у недоумљењу каквом за савет их моле, а старија браћа дужна су опет, да од себе млађу и неискуснију браћу на добро уче и упућују и у свему им добрим примером својим претходе.

18.

Ако би који од браће подлегао искушењу и увредио којег брата, ма чиме и ма како, дужан је да се одмах покаје и измири. Који је увредио треба да моли за опроштење, а који је увређен треба да опрости.

19.

Ако млађи брат не би послушао савете и опомене старијег брата свога, то нека га овај пријави настојатељу ради усаветовања или опомене; а ако не би успео ни настојатељ саветима својима ни опоменама, онда нека грешнику суди сабор братски.

V. О дужностима монаха.

20.

Као што сваки брат има учешћа у управи манастира и у уживању добра манастирскога, исто тако има сваки брат са осталом браћом и дужност, да се стара и труди о том, да се тачно и савесно врше све службе и послови, што их има да врши

братство у свештено-пастирском и господарско-привредном правцу.

21.

Да братство узмогне свему том одговорити, мора поједине послове и дужности поверити поједином од браће и свакога учинити одговорним за оно, што му је поверено.

У ту сврху има постојати у сваком манастиру осем настојатеља (архимандрит, игуман), намесник, духовник и епископ.

22.

Настојатељ је дужан, да води надзор над братством, да у свему живе и раде по правилима и у томе да сам претходи братству добрим примером својим; он води матицу братства, манастирски летопис, као и рачун о књигама манастирским; подноси Епископу-дијецезану од времена на време извешћа о животу и раду браће и о сваком важнијем догађају преко године, било знања или одобрења ради.

23.

Без знања или одобрења настојатеља не сме нико од братства ићи кул, нити радити што; него је дужност свакога брата за све настојатеља питати и одредбама се његовим покоравати, сваку му послушност и поштовање одавати, као свом духовном оцу, не мање и све опомене његове свесрдно примати; а настојатељ опет је дужан, да буде према свима праведан и сву браћу једнако да љуби и пази, као што добар отац једнако љуби и пази добре синове своје.

24.

Намесник заступа настојатеља у свима пословима, кад је овај одсутан или препречен; поглавито се пак стара, да се манастирско добро очува, умножи и унапреди; он управља пословима кућевнима и пољским, он води прописане рачунске и друге књиге, саставља нацрт прорачуна, полаже тромесечно настојатељу, а концем године годишње документоване рачуне сабору братства.

25.

Духовник је један од старије браће, благоразуман и благочестив, којем пада у дужност, да исповеда осталу браћу и народ и све, који ради исповеди дођу у манастир, а дужан је да обавља исповед и ван манастира код болних у парохијалној области манастира, када буде на то позван. Духовник пак исповеда своје грехе којем од браће или самом настојатељу.

26.

Еклисијарх пази на ред и чистоћу у цркви и држи правило црквено; он обавља и све дужности душепопечитељске код верних, који потпадају под цркву манастирску; он води све матице и друге записнике, духовном влашћу прописане ради свагдашње очевидности и о том даје извештаје властима и поједине изводе особама.

27.

Сабор братства састоји се из настојатеља и све браће тога манастира, који су положили обете монашке и то: били они на служби у манастиру или ван манастира. Сабор братства, који сазива настојатељ, држи се редовно сваке године у пролеће и у јесен, а по потреби може га са знањем и одобрењем Епископа дијецезана сазвати настојатељ и ванредно; писмене позивнице, у којима се имаду редом навести предмети саветовања, ваља настојатељ да пошље браћи за времена. На сабор братства дужан је сваки поједини брат да неизоставно дође, а за случај какве неотклониве препреке недолазак свој настојатељу за времена да оправда. За донашање правовањаних закључака мора бити присутна натполовична већина целог братства.

У записник сабора братскога улазе редом предмети већања стављени на дневни ред, а и поједини у делокруг сабора братскога спадајући предлози поједине браће са односним закључцима, у којима се има изложити начин, на који је закључак донесен, и са колико гласова, при чему има места и засебно мишљење појединих чланова или и целе мањине.

При гласању кад се гласови на једнако поделе, одлучује она страна, с којом је гласао настојатељ.

О саветовању сабора братскога, које руководи настојатељ, има водити записник један од братије, којег настојатељ одреди.

Препис оверовљенога записника, од све присутне браће потписаног, подноси настојатељ Епископу, било знања било одобрења ради.

Сабор братства бира игумана (прев. кр. наредба од 10. авг. 1868. одс. IV. А. §. 10. слово з) и поставља намесника; духовника и еклисијарха (§. 21.), прима у смислу правила ових довољно спрењене у монашки чин, прибравља их братству манастира и подноси молбу ради рукополагања њихова за ђаконе и пресвитере, — суди, као првостепени суд, у већима преступима браће, осим настојатеља, коме суди епископ и његова консисторија, —

одређује, уз одобрење Епископа дијецезана и епархијске консисторије, који ће део од годишњих доходака својих давати у манастир она браћа, која су на парохијама манастирским;

установљава годишњи прорачун; прегледа рачуне манастирске, решава о њиховој основаности и правилности и подноси их епархијској власти на одобрење.

28.

Сваки онај, који ступа у монашки чин, може пре полагања монашких обета учинити расположење својим иметком; ако тога не учини припада иметак манастиру, у којем је дотични замонашен.

29.

Евентуалне оставине лица монашкога чина припадају манастиру, у којем су иста лица обет монашки положили.

VI. О ћелији.

30.

Сваки монах има своју ћелију, у којој проводи време, што му остаје од службе, коју обавља ван ћелије своје.

31.

Ћелија треба да је сваком монаху закљон, тихо пристаниште од узбурканих валова срца и духа и огледало живота и рада монаха, који у њој живи. За то треба, да је свака ћелија чиста и уредна и украшена иконом расписанија Христова, а уз то једнога од преподобних и онога светог, чије име који монах носи, у којег се живот треба по том да угледа, а намештена треба да је ћелија чистим једноставним намештајем; напротив да у њој нема ништа раскошнога и таквога, што се не би слагало са духом положених завета монашких.

32.

У ћелији треба монах да проводи време у молитвама и читању душеполезних и поучних књига, у писању и појању, или каквом дозвољеном ручном раду.

33.

Да се монаси читањем добрих књига могу усавршавати у дужностима свога позива, дужан је настојатељ да се заједно са братством брине, да у манастиру има свагда добрих и ваљаних књига из старије и новије књижевности црквене.

Читање треба почети са св. писмом и понајпре упознати се добро с њиме, а уз то читати марљиво дела св. отаца, а особито житија светих.

Могу се читати и друге књиге поучнога садржаја, којима се богато искуство и упознаје Божја премудрост и старање о свету и људима, само што мора настојатељ о свакој таковој књизи да каже најпре млађем и неискуснијем брату свој суд и даде му разјашњење оних места у књизи, која држи, да би могла бити читаоцу нејасна и неразумљива.

А напротив оне књиге, којима се ум и срце одводи с пута, којим монах треба да иде, има настојатељ одмах одузети и непослушнога брата казнити према величини непослушности његове.

34.

Од ручних радова најбоље доликује

монасима, да се баве живописом; а могу да се баве и другим којим ручним радом, но свагда једноставним, који не одводи толико дух и срце од свакидашње дужности монашке и посла, од љубави према Богу, цркви и манастиру.

VII. О трапезарији.

35.

Сва братија једу заједно осим болесника и кажњеника.

36.

К јелу зову се браћа нарочитим звонцем, на које има сваки у трапезарију на своје место доћи, а кога нема, губи онај оброк, осим ако се задржао где са знањем и дозволом настојатеља.

37.

Пре јела очита началствујушчи молитву по уставу, благослови јело и седа на своје место, а за њим и остала братија по старешинству. Исто тако очита началствујушчи молитву по јелу и сви излазе по реду из трапезарије.

38.

Седати касније за трапезу или устајати раније од трапезе, или у опште за време јела устајати и ходати и тиме нарушавати ред, мир и тишину, никако да не буде.

39.

Сваки је дужан да пази за трапезом на сваку благопристојност, а да се то постигне што лакше, браћа док једу, чатац чита из житија светих, из св. писма, или св. отаца, по благорасуђењу настојатељеву, да уз тело нахране браћа и душу своју словом Божјим.

40.

Монаси, као заточници поста и молитве и сваке умерености тела и душе, срца и духа, дужни су, да буду умерени и у јелу и у пићу, знајући, да се постом и молитвом може лакше домолити Богу и одагнати многи недуг, по речима Христовима: „*Сей родъ не исходитъ токмоу молитвою и постомъ*“ (Мат. 17. 20.).

Постови се имају строго држати, а и за време мрса треба умерено јести и пити; а који се у том огреше, потпадају под суд братства или Епископа, јер као што је Адам изгубио рај ради јела и непослушности, тако сада ко хоће да задобије рај, може то, по речима св. Атанасија Великога, постом и послушношћу.

VIII. О цркви.

41.

Сваком члану братства поглавита је дужност, да долази у цркву на свако богослужење и од похађања цркве се нико не може разрешити без велике потребе или препреке; јер је молитва мати сваке добродетељи. За тачно вршење ове дужности одговоран је настојатељ својој претпостављеној власти.

42.

Будилник буди сву браћу на по часа пре првога звона на јутрењу и сваки је од браће дужан, да на будилник устане и на јутрењу дође пре него што се отпочне.

43.

Исто су тако дужна браћа да дођу на литургију, часове, вечерње и бленије на време; који би закаснио или никако ни дошао, има то оправдати пред настојатељем; а не може ли се оправдати, то потпада суду настојатеља односно сабору братском.

44.

Идући у цркву дужан је сваки брат прекрстити се на вратима црквенима, одајући тиме част дому Божјем и ограђујући се знаком крста од видимих и невидимих злотвора.

У цркви, који стоје у десној певници, стану пред иконом Христа, а који стоје у левој певници, стану пред иконом матери Божје, прекрсте се два пута, читају молитву, прекрсте се по ново и поклоне браћи, која су у другој певници и уђу у своју певницу клањајући се и онима, који су у њиховој певници. За

време часнога поста крстећи се, уједно се и метанише по уставу.

45.

Онај од браће, који служи, а и они који читају или поје, дужни су да обављају то са особитом пажњом, умилношћу и побожношћу, не журећи се и не претечући један другога, него обављајући све по реду и разумљиво, пазећи да молитве делују на слушаоце својим целокупним утиском, који мора бити у свему достојанствен.

46.

Мирно и пристojно у цркву и из цркве ићи и тако у цркви стајати, никуда се не обазирати и свакога се разговора клонити, дужна су браћа не само обзиром на светињу места у којем су, него и ради примера млађима својима и мирјанима, а сваку непажљивост, немир и непристойност у цркви дужан је настојатељ да исправља саветом, опоменом па и строжијом казном.

IX. О спољашњој благопристойности.

47.

Сваки је монах дужан, да носи на себи образ смирености и благопристойности у свему: у ходу и стојању, у говору и понашању свом, на свакоме месту и у свакој прилици.

48.

У манастиру и ван манастира треба да је монах увек обучен пристojно и чисто и да по уставу узима на се горњу хаљину, или манторос, или мантију, у руке бројанице, на главу камилавку, а кад је време и панакамилавку.

49.

Монаху се строго забрањује косу и браду на кратко стрићи.

50.

Монах не сме ни зборити ни ходати с људима, који нису на добrome гласу; исто

тако не сме ни куће таквих људи никако похађати.

X. О посетама.

51.

Монах да не оставља манастир без потребе и дозволе настојатеља.

52.

Изађе ли монах ма куда ван манастира, дужан је да се врати на време; а не поврати ли се, мора дати настојатељу рачуна о времену проведеном преко дозволе.

53.

Без измољене најпре дозволе и благослова само се могу посећивати браћа у ћелијама својима, а и то само у означено време, ну настојатељ може у свако доба заћи у сваку ћелију.

54.

Врата од манастира отварају се лети у 4. сата из јутра, а затварају у 9 сати у вече; а зими се отварају у 5. сати из јутра, а затварају у 7. у вече. Пре него што се врата у вече затворе, мора бити сваки монах у својој ћелији, осим ако би се задржао где с дозволом настојатеља.

55.

Монаси могу с дозволом настојатеља полазити род свој, и то оца и матер, највише два пута, а остали род само један пут преко године.

56.

С поља долазе посетиоци у манастир из јутра кад се врата отворе и звоно огласи на јутрењу, а излазе за вида, осим ако ће коначити у манастиру.

57.

Сродници и пријатељи, ктитори и приложници могу приволом настојатељевом остати у манастиру најдуже 3 дана; а преко тога само уз дозволу Епископа дијецезана.

XI. О казнама.

58.

Човек се приучава најлакше и најпозданије на уредан и добродетелан живот, ако има у том добар пример у својима старијима и за то су дужна старија браћа да са настојатељем својим буду на челу млађој браћи својој и свима по оном слову апостола: „образомъ, житіемъ, мекочію, дѣломъ, вѣрою, чистотою“. Тако ће се млађа браћа најпре приучити на уредан и добродетелан живот и избећи зле последице његове, казну.

59.

Када који од браће у чему скриви, казни га настојатељ блажим казнама, прописанима у §. 61.; не успе ли настојатељ својим казнама, предаје га сабору братском, који му по овим правилима суди.

60.

Казне треба и одређивати и примати не као бич, којим се озлеђује тело и вређа срце и душа, него као лек и срцу и души и као опомену за уреднији и добродетелнији живот.

61.

Казне су једне блаже, друге строже.

а.) Међу блаже казне спада:

1. усмена опомена и укор,
2. укор пред братством,
3. одлучење од трапезе од 1—3 дана,
4. сухојаденије на један дан.

б.) Међу строже казне спада:

1. одлучење од трпезе од 4—30 дана,
2. сухојаденије од 2—8 дана,
3. затвор од 1—3 дана,
4. затвор од 4—30 дана.

Казне затвора могу се поштриити и једноуђењем.

62.

Нађе ли се по несрећи у манастиру такав брат, код којег су остале без жељена успеха све горе изређане казне, тада подноси настојатељ о том образложено извешће Епископу дијецезану, који чини потребно расположење.

63.

Чим се монаси буду више клонили свега онога, што их веже за варљиви свет овај срцем и духом, тим ће више умирати свет овај за њи и рађати се у срцу и у духу њихову нов живот, пун чистог и сталног уживања и правога блаженства, ради чега су и написана и прописана правила ова.

**ИЗ СЕДНИЦЕ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ СВЕТОГ АРХИ-
ЈЕРЕЈСКОГА СИНОДА,**

држане у *Карловцима* 29. марта 1899. године.

ГЕОРГИЈЕ С Р.
патријарх

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

ПРЕДСТАВКА

ПРАВОСЛАВНОГА СРПСКОГА СВЕШТЕЛСТВА
ПРОТОПРЕЗВИТЕРАТА

КАРЛОВАЧКОГА, МИТРОВАЧКОГА И ВУКОВАРСКОГА

Његовој Светости патријарху српском
преузвишеном господину

ГЕОРГИЈУ БРАНКОВИЋУ

Ваша Светости,

Преузвишени господине,

Најмилостивији наш Архиепископу!

Најсмерније потписани свештеници, извршујући закључке свештеничких збора протопрезвитерата Карловачкога и Митровачкога, држаних 29. априла ове године у Карловцима и Митровици, односно придружујући се овима, у синовњем страхопоштовању и непоколебивој оданости према узвишеној особи Ваше Светости, подастиру Вашој Светости ову најпонижнију

Представку.

Ваша Светости!

Многобројна и велика архиепископска и родољубива дела, којима Ваша Светост, хвала милостивоме Богу, скоро цео један децениј занавља и унапређује живот наше св. цркве и у њој црквено-народнога бића напредак, учврстила су и умножила љу-

бав и оданост Вашој Светости најпонижније подручнога свештенства, којом је оно радосно поздравило и високо ступање Ваше Светости на узвишени престо српских митрополита-патријарха овопредео св. цркве. Тој љубави и оданости уз синовње страхопоштовање придружена је и наша искрена родољубива захвалност на великим добротинствима Ваше Светости, цркви, народу и свештенству учињенима.

Најсмерније потписани свештеници сретни су, да томе могу и овом препонижном представком живог израза дати. Тим радосније то чине, јер се при томе сретaju и спајају са изјавама и признањем онога угледнога великога дела српскога православнога народа овопредео цркве наше, који истинито и вољно уважава, да је Ваша Светост, за свога личнога патријарховања, инаугуровала нашој цркви еру већег мара, рада и реда, а на многим линијама и еру несумњивога напретка.

У интересу цркве и народа нашега било је, да архиепископско старање и високо родољубиво деловање Ваше Светости, свом снагом, свима силама и одушевљеном вољом потпомажу, сваки са свога места и положаја, сви синови доста искушане свете цркве и довољно напашенога народа нашега, како би нам све што је наше, било лично, добро и напредно.

Но у место тога, многи од тих синова, отежавали су и пречили Богом благословени рад Ваше Светости, тако, да ће их историја морати осудити као виновнике свију оних узрока, који су пречили, да узвишени рад и најбоља архиепископска воља Ваше Светости није на свима линијама црквенога и народнога живота могла до данас резултовати успесима, за којима и данас чезне и најискреније тежи Ваша Светост.

Можда то тако бива, јер још нису навршена тешка искушења што их наша овопредео црква има да поднесе, јер још нису исцрпљене патње овопредеонога српскога народа, што су му злим удесом, или грѣх ради наших досуђене, да их

претрпети морају до краја и црква и народ, те да дођу до мира и сталнога напредовања и жељене славе своје. Јер да је то време искушења и патње наше минуло, не би се од неких србовањем сматрала борба против црквенога реда и поретка, учења и дисциплине устројства свето-савске цркве; не би се српским родољубљем од неких држало устајање и богомрско кидисање на архи-пастире и пастире црквене и народне; не би се опште добро потчињавало личним претензијама, вечна истина црквена временим теоријама људским, а љубав и самопрегорење за идеале цркве и народа потискивало личним пороцима и амбицијама, нити би се слава тражила у пагубном трвењу, кавзи и инату, а заслуге могле, ма где и у ма кога, стицати дехонестацијом, безобзирним агитовањем и убијањем радне воље најугледнијих синова и достојанственика народних и црквених.

Него би се умни синови, са целим народом нашим, прибијали, у једној мисли и тежњи водиљи, уз архипастире и остале искрене и истините, положајем и способностима вољне и јаке пријатеље народне, чашћу један другогача већим чинили и дичили, један у другогача се поуздавали, међусобно се потпомагали, а такмачили само у љубави и добром раду, за славу своје свете цркве и срећу народну — жртвујући своје за опште, себе за све.

Данас још није тако. Нашу свету цркву још не греје топлота тога добра, нашем милом народу српском још не светли звезда те среће.

Великој забринутости и тужном погледу најсмерније потписаних причињава се — или је зар истина — да данашње доба са једним, али opakим, делом народних нам синова, хоће да препуни чашу искушења и патње, која се вековима излева над овопредеоном св. црквом и која се вековима точи добром, али худом срећом осуђеноме народу нашем.

Данашње време, својом, самој по себи узвишеном, али у руци грешних људи изопаченом повластицом слободе штампе; данашње време, крај свију умних напре-

дака, али у великој маси изопачених моралних појмова и отупљених осећаја, деморалисаних прохтева и необузданих претензија, без штедње туђега имена и части, права и положаја, без поверења у другогача, без љубави и доброга расположења према ближњему, без љубави и мара за опште добро и заједничке интересе, а са изгубљеним компасом нашега јавнога живота — то време, са својим људима, стоји бесвесно у служби оних елемената у народу нашем, којима ништа није свето, а којима је највиша мисао и највећа сласт души: таково време и његове људе фанатизовати и регрутовати у службу својих грешних циљева.

Зло данашњега времена, грешност представника тога зла, није могла поштедити и обићи ни Вашу Светост. Подигли су се они и на узвишену особу Ваше Светости, да одрже, зар, кобни континуитет час блажије час жешће, а почесто безобзирне досадање борбе против Поглавица овопредеоно св. цркве наше.

Представници тога зла — без разлике рува и положаја, — решили су себе свакога обзира на углед цркве и народа, сваке штедње и највишега нам народно-црквенога достојанства, напустили су сваку мисао и рачун о општем добру и интересу, затворили су очи пред великим архипастирским и родољубивим узвишеним делима Ваше Светости на свима линијама цркве, школе, просвете и аутономије наше.

Да је Ваша Светост на висинама сунчаним, грешност тих људи би Вашу Светост са своје низине покушавала и на тој висини напасти!

Најсмерније потписани свештеници, с тугом и болом погледају на то зло, њега осуђују, а зао удес и љуту несрећу тешког искушења и велике патње наше цркве и народа дубоко жале и оплакују.

Са сузама ојађенога родољубља и увређенога морала, прате они то зло, а свешћу своје пастирске дужности будно стоје и вољно одбијају то црно зло од поверенога им доброга народа.

У синовњој пак љубави, жељезној

одности и гранитном поверењу према своме доброме и дичноме Архипастиру, уверени о мученичкој невиности и великој архипастирској љубави Ваше Светости за опште добро цркве и народа, а у истинитој хришћанској и родољубивој свештеничкој благодарности, са поуздањем у вечност правде и истине и што скорију победу њихову, погледамо ми храбро и неустрашимо у светло чело Ваше Светости, са пуном надом и тврдом вером, да ће светлост са чистога и мудрога чела Ваше Светости распудити што брже мрак, којим усташе представници зла у цркви и народу нашем, да њиме збуне народ и поведу га на зло велико, а Вашој Светости подсеку крила добре воље и разбију снагу апостолске истрајности, нашој цркви данас најпотребније.

У мученичкој борби Ваше Светости и апостолској истрајности, једино ради славе св. цркве и бољих дана српскога народа овопредеонога, стоје уз Вашу Светост непоколебиво и најсмерније потписани свештеници. Не само зато, јер их Ваша Светост радо гледа очинском љубављу око себе скупљене, него, јер им то налаже морална свест, света дужност пастирска, ватрена љубав синовња, поштена свештеничка и родољубива благодарност, и ничим непомућено осведочење, да тиме чине службу општем добру своје цркве и народа.

Са овом најсмернијом изјавом, као деца доброме оцу, као верни пастири и сатрудници љубљеноме Архипастиру, припадамо Вашој Светости са синовњом молбом:

Да Ваша Светост благоизволи изражене у овој препонизној представи мисли и осећаје наше узети најмилостивије на високо знање и дозволити нам, да се Господу Богу и пред престолом Његовим великоме заштитнику и молитвенику и овопредеономе православне српске цркве, Светитељу Сави, помолимо:

Да заштити, да узвиси рог славе, да победу даде и дуга века на многаја љета Вашој Светости, патријарху српском **Георгију Бранковићу!**

Целивајући свету десницу Ваше Светости и молећи архипастирски најмилостивији благослов Ваше Светости

јесмо у синовњем страхопоштовању најпонижнији:

Јован Јеремић **Авакум Стајић**

окр протопрез Карловачки. окр. протопрез. Митровачки.

И Перкаћански

прота и адм. протопрезвитерата Вуковарског.

(Са 90 осталих потписаних свештеника.)

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Превишњи Рођен Дан) Његова Величанства прослављен је свечано и у православној српској цркви у Будиму. Свечану службу Божју служио је Његово Високопреосвештенство господин *Лукијан Богдановић*, Будимски епископ, који је тај дан био гост министра-председника преузвишенога госп. *Коломана Села*, који је давао у славу Краљева рођења свечан ручак.

(Седнице Архиепископских епархијских власти) држане су прошле недеље, под високим председништвом Његове Светости, патријарха српскога, преузвишенога господина *Георгија Бранковића*, и то: Административног одбора 11. (23.), а Ковизторије 12. (24.) августа о. г.

(Епархијски школски одбор бачки) имао је 3. (15.) августа о. г. своју седницу под председништвом новог Епископа Његовога Високопреосвештенства Господина *Митрофана Шевича*. Искупљени чланови су пре седнице отишли сви корпоративно Његову Високопреосвештенству на подворење, где га је поздравио г. Емил Степанов, парох тителски на који се поздрав Његовога Високопреосвештенства топлим и искреним речима захвалило. За тим су допратили у седницу новог епископа. У отвореној седници прочитан је акт Његове Светости, којим извештава епархијски школски одбор о посвећењу новог епископа. После прочитања овога акта, поздравио је новог епископа у име епархијског школског одбора, привремени заменик епархијског школског референта А. Јорговић. Његово Високопреосвештенство захвалило се топлим речима на поздраву, напомињући, да ће све своје силе употребити на унапређење цркве и школе, те је умолио и чланове епархијског школског одбора, да га у тежњама Његовим и раду потпомажу. Напоменуо је, да је 20 година у школи радио, те знаде, шта је за нас

ерска вероисповедна школа. Присутни чланови се одавали са одушевљеним „Живео г. Епископ!“ — За тим се прешло на расправљање појединих предмета. Објавиће се свима местним школским одборима отпис Његове Светости о посвећењу Његова Високопреосвештенства за епископа бачког, да извести ради знања и равнања подручно учитељство. — У смислу отписа вл. Школскога Савета упућене су оне црквене општине, које немају својих вероисповедних школа, а желе такове да подигну, да поднесу школску фасију. — Доставиће се декрет Живојину Секулићу учитељу у Парабућу. — Поднеће се допуњени дисциплинарни списи Ј. З. М. учитеља у Т. — Објавиће се наредба вл. Школског Савета у предмету издавања дозволе учитељима за уређивање листова, по којој ће се исти морати путем месног школског одбора преко епархијског школског одбора на Школски Савет ради дозволе обратити. — Саопштиће се Т. Р. учитељу у Ст. П. да му је од вл. Школскога Савета одбијен позив, и упућен је месни школски одбор да према нападнутој одлуци поступи. — Вл. Школски Савет уважио је позив Крсте Малеташког учитеља у Турији, те је услед ове наредбе исти учитељ за сталног потврђен, и умолиће се за њега декрет. — Дисциплинарна комисија је упућена да обустави сваки даљи рад у обнови партице бившег учитеља Ј. П. П. о чему ће се исти извести. — Услед наредбе вл. Школскога Савета упућена је црквена општина, да приход учитељске земље према закупници процени. — На молбу управног одбора жупанијског упућени су неки учитељи и учитељице, да се у мађарском језику усаврше; црквена општина у Д. Ст. И. пожурена је да отвори трећу школу и да неке оправке изврши; М. Г. учитељ у Т. да поднесе молбу ради умировљења. — Месни школски одбор у Риђици упућен је да од политичке општине тражи повишење накнаде за дрва тамошњем учитељу. — Достављена је епархијским школским одбором овамо послата оригинална сведоба учитељу Ј. М. у Ст. П. — Умољен је вл. Школски Савет, да одреди средства за путни трошак и дневнице привременом заменику референта, кад исти иде на среске учитељске зборове, или да га од те дужности ослободи. — Ослобођен је Ст. Ц. учитељ у Б. од враћања награде за рачуноводство, и упућен је да заврши рачуне. — Узет је на знање рад среских учитељских зборова у Ст. Паланци, Ст. Сивцу и Сенти, и упућен је новосадски срески збор, да изједначи одређења за дневнице и путни трошак са осталима. — Сазван је срески учитељски збор новосадског среза у Сил-

баш за 12. (24.) август о. г. — Упућени су месни школски одбори у Ланићу, Кули и Силбашу да извести шта је учињено у погледу наређеног отварања нових школа. — Потврђен је закључак црквене општине у Ст. Сивцу у погледу издавања петогодишњег доплата учитељима. — Строго је наређено црквеној општини у Ст. Врбасу, да отвори трећу школу. — Уступљено је решење црквене општине у Ст. Сивцу због набавке настава, административном одбору на сходно поступање. — Спроведен је вл. Школском Савету на решење уток црквене општине у Ст. Паланци против одређивања станарине тамошњим учитељима. — Узет је на знање избор месног школског одбора у Станишићу. — Није уважена молба црквене општине у Ст. Врбасу, да се привремени учитељ постави. — Издати су приспели искази о школама привременом заменику референта. — Узето је на одобравајуће знање президијално расположење, по коме су у оне црквене општине, где месни школски одбори, ни после пожуривања и датог им последњег рока за поднашање исказа, нису исте исказе послали, изаслати из канцеларије епархијске лица о трошку дотичних председника и перовођа месних школских одбора, да исказе саставе. — Уступљена је дисциплинарној комисији на извештај и предлог тужба против Ј. З. М. учитеља у Т. — Одобрени су стечајеви на упражњена учитељска места у Сомбору и Ст. Керу. — Дозвољен је допуст учитељици Љ. Ј. у С. — Уважен је позив Милана М. Манојловић из Сентомаша, ради отварања салашких школа и упућен је месни школски одбор, да молбе црквеној скупштини поднесе. — Ослобођен је од оптужбе Д. Г. учитељ у Ф. а месни школски одбор упућен да на школски рад учитеља боље pazi. — Поводом једног конкретног случаја растумачен је свима месним школским одборима, 13 § дисциплинарних правила. — Позван је месни школски одбор у Сентомашу, да поднесе оправдане разлоге за премештај учитеља из стана. — Одобрена је од месног школског одбора у Ст. Сивцу утврђена учитељска плата на ново отворено учитељско место. — Упућен је месни школски одбор у С. да преиначи решење своје у погледу држања каталога, а дотични учитељи су најстрожије упућени, да извршују налоге месног школског одбора. — Месни школски одбор у Петровом Селу упућен је да извести о избору учитеља у прошлој години. — Месном школском одбору у Пирошу растумачено је, да он има пријаве подносити политичкој власти о неуредном полагању деце у школу. — Позван је председник месног школског одбора и управитељ у

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

III. да се најасни за што своју дужност неће да врше. — Позван је на изјашњење месни школски одбор у М. гледе овдашњег президијалног решења. — Упућена је црквена општина у Бегечу, да учитељу А. Ц. изда плату за месеце јули и август. — На основу 68. §. Школске Уредбе именована је Е. П. за привремену учитељицу на годину дана у Дерња.

(**Патронат српске велике гимназије у Новом Саду**) држао је 10. (22.) августа о. г. своју седницу. У тој седници председавао је Његова Светост патријарх српски, преузвишени господин *Георгије Бранковић*, а били су присутни: виреосвештени г. епископ бачки *Митрофан*, г. г. др Т. Мандић, протопрезвитер М. Ђирић, др. Стеван Павловић, А. Хаџић, Ђ. Вукићевић, фискал др. Стеван Адамовић и бележник Г. Видицки. Његова Светост патријарх српски Георгије, отварајући седницу изјављује своју радост, што може предати у руке новоме епископу Бачкоме без икакве брига председништво у патронату, знајући, да ће он и хтети и умети интересе гимназијске заступати и све од своје стране учинити, да гимназија у сваком погледу одговара свом узвишеном задатку. Нови виреосв. г. епископ *Митрофан* као врховни патрон у одговору свом изјављује, да ће увек вољно све знање и умење своје употребити за унапређење животних интереса наше гимназије, уздајући се, да ће га у том раду како Његова Светост патријарх, тако и чланови патроната потпомагати. На предлог дра Т. Мандића изјављује патронат Његовој Светости, преузвишеном господину патријарху *Георгију Бранковићу*, као врховном патрону, захвалност на његову досадањем раду у патронату. Предлог тај примљен је одушевљењем једногласно. — Узете су на знање различите наредбе министарске и поднесен је вис. министарству план предавања за школску годину 1899. — 1900. — Према наредби Светог Архиепископског Синода, наређено је, да се „Моралка“ катихете Теодоровића из Земуна, употребљава у гимназији као књига за предавање веронауке. — Дозвољено је неким ђацима, да могу у почетку нове школске године направити своје испите. — Узет је на знање извештај о леном успеху, који је постигнут на испиту зрелости ове године. — Одлучено је, да се постави ванредни професор на гимназији, који ће ђаке учити музици и певању, а дотле је остављено виреосвештеном господину епископу, да у споразуму са управитељем и са досадањим учитељима певања ствар о начину појања и поуке у певању удеси. — Умољен је управитељ гимназијски г. В. Пушибрк, да зготови споменицу, која ће се узидати у темељ нове гимназијске зграде,

на кад с тим буде готов, одредиће се дан за свечано узидивање те споменице у темељ.

(**Освећење храма у Гложани.**) У прошлу недељу 8. (20.) августа о. г., благоизволео је високопреосвештени господин епископ Бачки *Митрофан Шевич* осветити храм у Гложани и у њему служити божествену литургију. Храм је овај ктиторством познатог богаташа и родољуба г. Лазара Дунђерскога реновисан и украшен, на којем богоугодном делу нека је хвала и слава великоме ктитору.

Истота дана дао је родољубиви ктитор г. Дунђерски, на своје добру у Чебу, у славу тога богоугоднога чина свечани обед, на ком је благоизволео високим гостом бити и Његова Светост, патријарх српски, *Георгије Бранковић*, као мио гост угледнога домаћина. Пре обода благоизволели су Његова Светост патријарх *Георгије* и Његово Високопреосвештенство епископ *Митрофан* примати разна поклонства.

(**Представка Његовој Светости.**) У прошли четвртак предстали су окружни протопрезвитери Митровачки и Карловачки и администратор протопрезвитерата Вуковарекога, г. г. Авакум Стајић, Јован Јеремић и Илија Церкаћански, и у најдубљој понизности подастрли Његовој Светости, патријарху српском, преузвишеном господину *Георгију Бранковићу* представку, што ју напред доносимо у овоме броју и коју је Његова Светост благоизволела најмилостивије примити.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ 162 2-2

за осп. учитељице; забавиље и непотпуно оспособљене учитеље, које ће потписани у емислу закључка ЕШО. бр. 314./298. ex 1897. у привременом својству наместити у упражњена учитељска места у темпшварској дијецези.

Плата: стан, огрев и најмање 300 фор. делом од енарх. фонда — једним делом евентуално у натура (у житу, кукурузу или земљи).

Рок стечаја 1. септембра по н., односно почетак школ. године.

У Темпшвару 3. (15.) августа 1899.

Ђорђе Поповић
зам. еп. шк. резерента.

ОГЛАС ДРАЖБЕ 168 1-1

Православна српска црквена општина у Јозепову издаваће 19. (31.) августа о. г. после подне у 2 сата у својој кући на јавној дражби, на више година, 61 катастрални ланац своје земље у закуп.

Позивају се сви који желе горњу земљу купити, да тога дана на лице места дођу.

Из седнице црквенога одбора правосл. српске црквене општине у Јозепову 8. (20.) августа 1899.

Црквени одбор.

ШКОЛСКА ОБЈАВА. 156 2—2

У српској вишој девојачкој школи сомборској почеће се 1899/900, школска година 20. августа по старом календару. Тога и другог дана држаће се: пријемни, поправни и приватни испити.

Уписивање ученица траје 22. и 23. августа.

У I. разред примају се ученице, које су навршиле 10. годину живота и које су с добрим успехом свршиле IV. раз. осн. нар. школе.

Ученице из V. и VI. раз. осн. нар. школе могу бити примљене у II. и III. разред ове школе, ако претходно положе пријемни испит их предмета, што су прописани за I. односно за II. разред ове школе.

При уписивању ученица тражи се школска сведожба од последње године.

Школарина се не плаћа. Све ученице редовне и приватне, плаћају 1 фор. уписнине, која иде у благајну српске црквене општине и 15 нов. као прилог у државни мировински фонд.

У Сомбору 30. јунија 1899. год.

Управа

српске више девојачке школе Сомборске.

СТЕЧАЈ. 153 3—3

На упражњено место учитељице на српској вероисповедној основној женској централној школи III. и IV. разреда у Меленцима овим се расписује стечај.

Плата је учитељици: 400 ф., стан у природи или у име стана 100 ф., годишње и огрева колико потроши преко зиме.

Дужности су школем уредбом прописане.

Рок пријаве траје до 29. августа т. г. када ће се и избор обавити.

Из седнице школског одбора држане у Меленцима 15. (27.) јула 1899. год.

Стева Марјански
председник.

СТЕЧАЈ. 159 2—3

На упражњено учитељско место у Бочару на српско-православној вероисповедној мешовитој школи овим се стечај расписује.

Плата је: 400 фор. у готовом, 40 фор. за пофторну школу, 20 фор. у име перовођства, слободан стан са вртом од 800¹/₂ хвати, ¹/₂ јутра ораће земље и сламе за огрев колико потребно буде. Од укопа где позван буде 1 фор.

Учитељ ће бити обвезан школском уредбом прописане предмете предавати, у цркви десну певницу водити, децу у црквеном појању обучавати и перовођске дужности вршити.

Општина жели, да се компетенти лично пријаве.

Рок стечају траје до 29. августа, када ће се и избор обавити.

У Бочару (Торонталска жупанија) 1. августа 1899. год.

Председништво.

ГИМНАЗИЈСКА ОБЈАВА. 152 3—3

Школска година 1899./900. почиње 1. септембра по нов.; 29. 30. 31. августа одржаће се поправни испити, уписиваће се ученици и примати у I. разред, који докажу крштеним писмом (а сви, и стари и нови, ваља да га донесу) да су навршили 10. годину, и положе пријамни испит.

У остале разреде примаће се на темељу школске сведоџбе.

Уписнину ф. 2-10 плаћају само који први пут ступају у гимназију; школарину 12 ф. на год. сви, и у почетку по 1 фор. на библиотеку и по 1 фор. у фонд за набавку лекова болесним а сиромашним ученицима.

Ученици похвалног владања и доброг успеха у наукама могу поднети молбеницу, последњу школску сведоџбу и сведоџбу сиромаштва, која не сме бити старија од године дана, преко управе гимназијском патронату до конца месеца септембра ради опроста од плаћања школарине. А могу бити опроштени само доиста сиромашни ученици са сведоџбом I. реда с одликом, доброга I. реда без и једне оцене „довољан“, и то само за једну годину односно за један течај, ако би дотични ученик пао у II. ред. Првошколцима не опрашта се школарина за I. семестар.

Необлигатни предмети (музика, француски и мађарски језик) предају се бесплатно ученицима од IV. до VIII. разреда; гимнастика и армонично појање и певање свима способнима. Родитељима је дужност да своју децу сами доведу, и да им погоде стан у споразуму са управом.

У Карловцима, 8. августа 1899.

Управа.

ШКОЛСКА ОБЈАВА. 163 1—1

У новосадској српској православној вишој девојачкој школи уписиваће се ученице за идучу школ. 1899—1900. г. 1. 2. и 3. септембра о. г. по нов. кал. — Приватни, пријемни и поновни испити обавиће се пре уписивања 19. (31.) августа о. г.

У I. разред ове школе примају се ученице, које су довршиле 10 годину живота и IV. разр. основ. народ. школе.

Ученице V. и VI. разреда осн. нар. школе полажу пријемни испит из свију прописаних предмета, ако желе ступити у старији који разред.

Ученице доносе при уписивању школску сведоџбу од последње своје школ. године, потврду, да су накаламљене крвијим богињама, а које први пут долазе још и крштени лист.

Приватне ученице уписују се прва три шк. месеца.

Све ученице, редовне и приватне, кад први пут долазе, плаћају 1 фор. уписнине, а све без разлике, по 50 нов. (једну круну) у име пристојбе за сведоџбу школку.

У Нов. Саду 20. августа 1899.

Аркадије Варађанин
управитељ.

О Б Ј А В А. 150 3—3

Будућа школ. година 1899.—1900. почеће 1. септембра по рим. кал. — Ученици, који први пут у гимнасију ступају, морају исказати сведоџбом, да су свршили главну основну школу, и сваки ученик без разлике, кад дође да се упише, има донети са собом сведоџбу школску од последње године, крштено писмо и сведоџбу, да је у сми-слу XXII. зак. чл. од год. 1887. накаламљен.

Од школарине могу бити опроштени само они, који докажу сведоџбом сиромаштва, да су сиромашни, и сведоџбом школском, да се добро вла-дају и добро успевају.

Поновни испити држаће се 31. августа.

У Новом Саду, 30. јунија 1899.

Васа Пушибрк
управитељ.

Ш. О. 33. — зап. ex 1899.

164 1—2

С Т Е Ч А Ј.

На новоустановљено учитељско место при срп. народн. вероисповедној школи у Ст. Сивцу овим се отвара стечај.

Са горњим местом скопчана је следећа плата:

1.) 300 фор у име редовне плате; 2.) 40 фор. за пофторну школу; 3.) 100 ф у име станарине; 4.) 6 фор. за писаћи прибор; 5.) 5 урбаријалних јутара (à 1200 □ хв.) ораће земље, на коју све терете учитељ сноси; 6.) за зимски огрев сламе колико буде потребно.

Дужности учитеља су прописане шк. уред-бом и наредбама виших власти.

Предаваће у разредима, које му месни шк. одбор додели. Осим тога, дужан је у цркви по-јати за једном певницом.

Молбенице ваља упутити на месни школ. одбор.

Рок стечају је 5. (17.) септембар о. г.

Из седнице школског одбора држане у Ст. Сивцу 6. (18.) Августа 1899. год.

Школски одбор.

С Т Е Ч А Ј. 165 1—3

На упражњено учитељско место у Шурјану овим се отвара стечај.

Плата је учитељу 300 ф. годишња, слободан стан, 4 хвата тврдих дрва за себе и за грејање школе.

Учитељева је дужност све законом прописа-не предмете деци предавати, у св. цркви појати и децу у појању обучавати.

Који ово место долучити желе, нека се са по-ребним сведоџбама до 8. септембра т. г. на потпи-саног обрати, којег ће се дана и избор обавити.

Из седнице местног школског одбора држане у Шурјану (per Módos) 8. (20.) августа 1899. г.

Младен Милић

председник школ. одбора.

С Т Е Ч А Ј. 147 3—3

Овим се расписује стечај на упражњено учи-тељско место срп. прав. вероисповедне основне школе у Шумберку.

Плата за редовну и пофторну школу 340 ф., за перовођество награда од 10 фор., од великог укуна 50 нов., од малог 25 нов., од венчанце 50 нов., шест хвати тврдих дрва којима се и школа граје стан са две патосане собе, шпајз, подрум и врт од 240 □ хвати и оранице 2000 □ хвати.

Учитељу спада у дужност у цркви при сва-ком богослужењу појати и школеком уредбом прописане предмете у школи предавати. Компе-товати могу, само они који имају потпуну ква-лификацију и који су из мађарског језика испит положили. Рок стечају 29. август (Уејекеваније).

Из седнице школског одбора држане у Шум-берку 20. јула (1. августа) 1899. год.

Симеон Ластих
перовођа.

Јоца Бугарић
шк. предеједник.

С Т Е Ч А Ј. 166 1—3

Расписује се стечај на упражњено шестораз-редно мушко учитељско место. Дужности су му прописане у прев. кр. респкрипту од 1872., осим тога има у цркви десну певницу држати. Компе-тенат треба да је свршио сомборску прена-рандију, а дужан ће бити и у цркв. школ. седни-цама перо водити.

Плата је 360 ф. а вр., 40 ф. за пофторну школу, 10 ф. за писаћи прибор, 6 ланаца кома-сиране земље и 1/2 ланца пољске баште, на које има порез и евивалент плаћати, 4 хвата дрва, слободан стан са 2 патосане собе, кујном, шпај-зом, подрумом, шуном, шталом и пространом од авлије заграђеном баштом.

Жеља је, да се компетенти — (н. пр. неде-љом или празником) и лично пријаве. Првенство имају они, који су, осим осталог, вични још и — потама, а дотични изабрани би — у слу-чају обучавања, односно даљег усавршавања овдашње младежи у ноталном појању — разуме се, пристојном наградом награђен био.

Рок стечају три недеље од првог уврштења. У Великом Средишту, (код Вршца) 10. авг. 1899. год.

Школски одбор.

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС. 167 1—3

Потписана манастирска управа даје свим на знање, да ће дне 29. августа (10. септембра) 1899. у манастиру Св. Ђурђу, у 10 сахата пре подне издавати под закуп 680 јутара 1250 □^о оранице, 28 јутара ливаде и 24 јутара пашњака, путем јавне дражбе на шест година, почевши од 1. октобра 1899. год.

Искљична је цена 8000 фор.

До започетка усмене дражбе примаће се и затворене писмене понуде, којима се има при-кључити вадјум у износу од 800 фор.

Дражбени услови могу се видети сваки дан у писарници потписане управе, а за захтевање доставиће се рефлектантима и у верном препису.

У манастиру Св. Ђурђу (пошта: Birda) 10 (22.) августа 1899. Манастирска Управа.

СТЕЧАЈ. 143 3—3

У смислу правила задужбине Атанасија П. Гереског расписује се овим стечај на једно стипендијско место по 150 ф. на годину.

Ову стипендију уживају само ученици ове гимназије, Срби правосл. вере из земаља угарске круне, но нису искључени ни Срби правосл. вере из Беча, Трета и краљевине Далмације.

Мољтељи имају поднети своје молбенице потписаној управи гимназијској најдаље до 8. (20.) септембра о. г. и прикључити им школеке сведоџбе од последње две године, сведоџбу сиромаштва, сведоџбу лекарску и крштено писмо.

Примедба. Осим тих стипендија издаје се сваке године из прихода од светосавских беседа припомоћ шеснаесторици сиромашних ученика ове гимназије по 100 ф. у месечним ратама по 10 фор. у напред.

У Новом Саду, 30. јунија 1899.

Васа Пушибрк
управитељ.

СТЕЧАЈ. 146 3—3

На српској православној вероисповедној школи у Толвадију у Темишварској епархији овим се стечај отвара, плата је учитељска 60 фор. 20 кибли чиста жита, од општине 1 ланац $\frac{1}{3}$ земље, на коју ће дотични порезу плаћати, за перовођење 6 фор., при погребу где позван буде 40 новч., 2 хвата тврдих дрва, стан с баштом, а остало доцуниће се до 300 фор. од епарх. школске власти. — Учитељу у дужност спада све прописане предмете предавати као и на сваком богослужењу у десној певници појати, исто тако и децу у црквеном пјенију обучавати.

Компетовати могу само оспособљени учитељи или учитељице.

Рок стечају 15. августа по стар. кал., када ће се и избор обавити. Молбенице ваља слати на доленотписаног.

У Толвадију дана 18. (30.) јула 1899.

Председништво.

ОГЛАС ДРАЖБЕ. 145 3—3

Потписана срп. правосл. црквена општина издаваће дана 15. (27.) августа о. г. у 3 сата по подне 60 јутара земље оранице у једном комаду под закуп на 3—6 година.

Господа дражбоватељи имају у име јамчевине положити 5% од искљичне цијене.

Дражба ће се одржати у кући мјестне политичке општине.

Дражбени увјети могу се у свако доба видети код потписаног перовође.

Из одборске сједнице срп. правосл. црквене општине у Дољ. Товарнику (код Руме) 4. (16.) јула 1899.

председник. перовођа.
Мита Ковачевић Милош С. Познић
учитељ.

Ad Ш. С. 119. 132. и 192. ex 1899.

151 3—3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења упражњеног катихетског професорског места у срп. учитељској школи горњо-карловачкој отвара се стечај.

Катихета ће имати дужност предавати: веронауку, црквено пјеније и црквено-словенски језик а по околностима и други који наставни предмет тако да испуни седмично 20 часова.

На ово место могу компетовати Срби православне вере, који су успешно свршили науке у православној богословији, но првенство ће имати оно свештено лице, које је уредбом светог архијерејског синода од 21. септембра 1895. бр. М. 618. син. 33. за средње школе прописани вероучитељски испит оспособљења с успехом положило. За случај ако таквих оспособљених компетената не би било, има ће дотични постављени за годину дана положити горњом уредбом прописани вероучитељски испит.

Оспособљени катихета ће се у смислу школске уредбе сматрати за две године дана службовања као привремено постављен, а суплент се у опште поставља у привременом својству.

Са горњим местом, скопчана је годишња плата од 1000 фор. а вр. и 10% исте плате у име станарине, после сваких пет година успешне непрекидне службе, годињаш повишица од 100 фор. а вр., а после 30 година службовања мировина у износу постигнуте плате. Ако постављени није у горњем смислу потпуно оспособљен, има ће суплентску плату од годишњих 800 фор, а вр.

Молбенице своје којима се имају приложити: крсни лист, сведочанство о свршеним наукама и односно о оспособљењу, сведоџба о досадањем службовању и најпосле о религиозно-моралном поведењу — ваља да компетенти поднесу школском савету најдаље до 19 (31.) августа 1899. год.

Из седнице срп. прав. нар. школског савета, држане у Карловцима 23. јула (4. августа) 1899. год.

Председништво
срп. прав. нар. школског савета.